

Aktuelt om internasjonale regnskapsstandarder:

«Pensjonskorridoren» fjernes

IASB sendte nylig et forslag på høring som blant annet innebærer at den såkalte «pensjonskorridoren» fjernes. Forslaget innebærer en betydelig omlegging av gjeldende regnskapspraksis i Norge ettersom det store flertall av norske selskaper siden midten av nittitallet har benyttet muligheten til å unnlate eller utsette resultatføringen av estimatendringer.

Høringsutkastet inneholder også andre viktige endringsforslag. I det følgende redegjøres det for disse.

Artikkelen er forfattet av:

Statsautorisert revisor/dr. oecón.
Steinar Sars Kvifte
Ernst & Young
Partner og fagdirektør regnskap i
Ernst & Young og førsteamanuensis II ved Norges Handelshøyskole.

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale IFRS-saker. Dette vil kunne være nye standarder og fortolkninger, men også høringsutkast, diskusjonsnotater og relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, som for eksempel Finansdepartementet, Kredittilsynet og andre standardsettere enn IASB/IFRIC, som for eksempel Norsk RegnskapsStiftelse (NRS).

29. april i år sendte IASB forslag om endringer i IAS 19 *Ytelser til ansatte* på høring. Høringsutkastet bygger på diskusjonsnotatet *Preliminary Views on Amendments to IAS 19*, høringsbrevene og den påfølgende behandlingen i IASB. Bakgrunnen for prosjektet var at IAS 19 oppfattes å være en kompleks og til dels regelstyrt standard, samtidig som den har gitt opphav til uensartet regnskapspraksis. De viktigste forslagene i høringsutkastet gjelder pensjonskorridoren, presentasjon og tilleggsopplysninger.

Pensjonskorridoren

Etter gjeldende standard kan en velge mellom å resultatføre estimatendringer i ytelsesbaserte pensjonsordninger fortløpende, å føre estimatendringene som andre inntekter og kostnader i totalresultatet eller unnlate regnskapsføring av estimatendringer så fremt disse ikke overstiger 10 % av det høyeste av brutto pensjonsforpliktelse og brutto pensjonsmidler (korridoren) med amortisering av det overskytende over gjennomsnittlig gjenværende tjenestetid, eventuelt over en kortere periode.

Korridoren ble innført i gjeldende form i 1985 under US GAAP (SFAS 87) og var i all hovedsak begrunnet med at estimering

av pensjonsforpliktelser involverer mange usikre forutsetninger og at usikkerheten forsterkes ved at det ofte er tale om lange forpliktelser. Det ble derfor ansett hensiktsmessig og forsvarlig å gjøre et unntak fra kravet om å resultatføre estimatendringer fortløpende samtidig som korridoren ble ansett å bidra til mer brukervennlige regnskap ved at mer eller mindre tilfeldige og ofte tynt begrunnede avvik ikke skapte resultatvolatilitet. Korridoren ble snart tatt i bruk av de øvrige ledende standardsetterne, herunder IASC (nå IASB). I 1994, ved fastsettelse av NRS (F) *Pensjonskostnader* (senere NRS 6), ble korridoren innført også i god regnskapskikk.

Ettersom hovedregelen i IFRS er fortløpende resultatføring av estimatendringer, er pensjonskorridoren i IAS 19 i utgangspunktet vanskelig å forsvare. Med det stadig økende innslaget av usikre estimater, herunder også særlig virkelig verdi-estimater, har korridoren i stadig større grad av mange blitt betraktet nærmest som en anakronisme, og forslaget i diskusjonsnotatet i 2008 om å fjerne den var derfor ventet. Et visst misbruk av korridoren i praksis har også motivert forslaget. Det var også ventet at forslaget er opprettholdt i

høringsutkastet, særlig ettersom høringsinstansene i all hovedsak støttet forslaget i diskusjonsnotatet.

NRS har de siste årene i stadig større grad samkjørt NRS 6 med IAS 19, og i utgangspunktet kan en forvente at NRS vil fjerne pensjonskorridoren i NRS 6 så snart forslaget om å fjerne den under IFRS blir vedtatt. Gitt at NRS i sin strategi vektlegger forenkling på bekostning av IFRS-harmonisering, er det likevel ikke åpenbart. Det er imidlertid godt mulig at forenklingshensynet kan ivaretas på annen måte enn ved fortsatt adgang til bruk av korridor. Mindre stringente krav til løpende justering av forutsetningene kan være en annen og kanskje mer formålstjenlig tilnærming.

Presentasjon

Etter gjeldende IFRS er det vanlig å nettoføre alle elementene i pensjonskostnadene på en linje i resultatregnskapet, samt at det, som nevnt over, er tillatt å føre estimatendringer som andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Enkelte skiller imidlertid ut finanselementene, rentekostnaden og avkastningen på pensjonsmidlene, men dette er en mindre vanlig praksis.

I høringsutkastet er det lagt til grunn at en skal skille mellom lønnskostnadselementet som skal føres som driftskostnad, finanselementet som skal føres som finanskostnad, og estimatendringer som skal føres som andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Finanselementet skal beregnes basert på netto forpliktelse (eiendel) med diskonteringsrenten. Det innebærer at forskjellen mellom diskonteringsrenten og avkastning på midlene betraktes som estimatavvik.

Det er liten tvil om at forslaget har mer faglig forankring enn gjeldende praksis ved at en skiller drifts- og finanselementer, men forslaget om at estimatendringer skal føres i totalresultatet, er i utgangspunktet ikke like lett forståelig. Andre estimatendringer resultatføres som kjent normalt på samme linje som den underliggende posten.

Tilleggsopplysninger

Notekravene i IAS 19 er blitt kritisert for å være for omfattende, og pensjonsnoten er ofte i volum uforholdsmessig stor. Dette medfører blant annet at en del av den sentrale informasjonen til dels drukner i mindre relevant informasjon. Videre er informasjo-

nen som gis i liten grad egnet til å synliggjøre hvordan pensjonsordningene påvirker selskapets finansielle stilling i et videre perspektiv, og ikke minst fremkommer det sjeldent hvilken risiko som en ytelsesordning faktisk påfører selskapet. I høringsutkastet har en foreslått krav til tilleggsopplysninger som adresserer disse manglene. Det foreslås imidlertid innført en rekke nye notekrav, og kravet til tilleggsinformasjon etter forslaget fremstår derfor fortsatt som uforholdsmessig omfattende.

Avsluttende kommentarer

Forslaget til endringer i IAS 19 representerer forbedringer sammenlignet med gjeldende praksis. Forslaget bidrar til at regnskapet vil reflektere hele pensjonsforpliktelsen og til at effekten av ulike selskapers pensjonsordning i større grad kan sammenlignes basert på regnskapsinformasjonen. Høringsutkastet adresserer imidlertid ikke svakheten i gjeldende IAS 19, som medfører at norske foretak, alt annet like, har større regnskapsførte pensjonsforpliktelser enn de fleste selskapene i andre vestlige land. Det vil fortsatt være krav om at norske foretak diskonterer pensjonsforpliktelsen med en risikofri rente, i motsetning

til selskaper i land med effektive markeder for bedriftsobligasjoner med høy kvalitet, som skal anvende bedriftsobligasjonsrenten. IASB har heller ikke latt seg påvirke av den britiske standardsetterens forslag om å beregne ytelsesforpliktelsen basert på gjeldende lønnsbetingelser i stedet for forventet sluttlønn. ASB har i et eget PAAinE-diskusjonsnotat, publisert i samarbeid med EFRAG, tatt til orde for at et selskap ikke har annen regnskapsmessig forpliktelse enn den som ville komme til oppgjør om ordningen ble avvirket på balansedagen (november 2009).

IASBs forslag har høringsfrist 6. september 2010, og IASB planlegger å vedta de foreslåtte endringene i 2011, trolig med virkning for 2012. Selv om forslaget om å fjerne pensjonskorridoren er dramatisk, om en betrakter konsekvensen for norsk regnskapspraksis, er det mye som taler for at det ikke er veldig kontroversielt. I andre mer betydningsfulle land, som for eksempel Storbritannia, er gjeldende praksis i stor grad i samsvar med forslaget (estimatavvik regnskapsføres som andre inntekter og kostnader i totalresultatet). Det kan derfor forventes at forslaget vil bli gjennomført.

9 av 10 kunder
sparer **tid**
ved å bruke
PowerOffice

Har du råd til å la være?

Velg PowerOffice

og ta første steg mot en mer effektiv hverdag.

Planlegging
Gjennomføring
Dokumentasjon
Fakturering
Ressursstyring

Ta kontakt for demo eller mer informasjon.

☎ 02230
salg@poweroffice.no

PowerOffice®